

»ZELENI BARBA« Dokumentarno-igrani film o profesoru Ambrozu Haračiću premijeru će imati

Intelektualac i znanstvenik koji je promijenio vizuru i mikroklimu Lošinja

Haračić je doista bio svestrana ličnost. Osnivač je Meteorološke postaje u Malom Lošnju i predvodnik pošumljavanja otoka. Život je posvetio i proučavanju lošinjske klime i vegetacije, a njegova bogata zbirka biljaka čuva se u Botaničkom zavodu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Alenka JURIČIĆ
BUKARICA

Vizionar, intelektualac, znanstvenik, preporoditelj, nastavnik, mentor, ali prije svega veliki zaljubljenik u svoj zavičaj... Sve to bio je profesor Ambroz Haračić većini najpoznatiji kao »otac« pošumljavanja otoka Lošinja. Povodom 170 godina od Haračićeva rođenja te 140. obljetnice početka razvoja

turizma u Malom Lošnju, a što je i velika zasluga upravo profesora Haračića, snimljen je dokumentarno-igrani film »Zeleni barba« koji donosi inspirativnu priču ovom vizionaru, a čija je premijera najavljena za 28. ožujka u kinu »Vladimir Nazor« u Malom Lošnju. Producent filma je Turistička zajednica grada (TZG) Malog Lošinja, odnosno njen direktor Dalibor Cvitković, režiser je Sanjin Badurina iz Studija Piloto, a istraživački tim

Boris Šegota i Yvonne Doreen Vidulić kao Haračić i supruga Mimi s redateljem

Dalibor Cvitković i Sanjin Badurina na snimanju

su činili profesorica povijesti i sociologije Lidija Kosmos, povjesničarka umjetnosti Irena Dlača, koja je napisala scenarij igranih dijelova filma, i povjesničar dr. sc. Julijano Sokolić. A u snimanju filma se, uz ostalo, angažiralo i pedesetak otočana.

Dokumentarno-igrani film »Zeleni barba« najvećim dijelom je temeljen na knjizi »Haračićevi profesorski i znanstveni vidici« autorice profesorice Lidije Kosmos, a koja je objavljena 2016. godine. Profesorica Kosmos je umirovljena profesorica povijesti i sociologije u Srednjoj školi Ambroza Haračića koja je u okviru svog nastavničkog rada krenula s projektom istraživanja lika i djela ovog zaslužnog Lošinjana po kojem je škola i dobila ime.

Ustvari je bilo puno otvorenih pitanja o profesoru Haračiću i tu sam našla prostor da sasvim učenicima krenemo u taj projekt i pokušamo dobiti odgovore. Tako smo u okviru istraživanja išli u Državni

arhiv u Rijeci, Maticu hrvatsku, u Beč gdje je Haračić studirao i tako dalje. Tražili smo dokumente iz njegova života, no i samo naše istraživanje je otvaralo nova dodatna pitanja te je sve zajedno potrajalo nekih 15-ak godina. Kroz sve te godine smo skupili doista puno materijala, a kako su se bližile 170. obljetnica rođenja i 100. obljetnica njegove smrti, došla sam na ideju da sve to pokušam objediniti u knjigu. Dodatno sam stoga odradila istraživanje i u zagrebačkom Državnom arhivu u kojem se čuva bogata prepiska Haračića s Vjekoslavom Spinčićem... Sve što se ukazalo kao pitanje i kao nedoumica pokušala sam do kraja istražiti, prisjetila se profesorica Kosmos.

U istraživanju su sudjelovale i generacije lošinjskih srednjoškolaca, a u međuvremenu je kao svojevrsan nastavak projekt oformljen i školski muzej u kojem su prikupljeni i izloženi predmeti koji su pripadali Haračiću te

meteorološki instrumenti iz onog vremena.

Jedan od najdražih profesionalnih uspjeha zasigurno mi je da sam ta saznanja, kao i interes za istraživanjem povijesti i lokalne baštine prenijela na svoje učenike, istakla je Kosmos.

Zaslužan za početak razvoja lošinjskog turizma

A Haračić je doista bio svestrana ličnost. Osnivač je Meteorološke postaje u Malom Lošnju i predvodnik pošumljavanja otoka. Život je posvetio i proučavanju lošinjske klime i vegetacije, a njegova bogata zbirka biljaka čuva se u Botaničkom zavodu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Osnovao je Društvo za pošumljavanje i poljepšavanje Malog Lošinja te bio njegov tajnik, »spiritus movens« i najaktivniji član. Njegovom zaslugom u četiri godine se na Čikatu posadilo pola milijuna

Haračić je, uz ostalo, jedan od najzaslužnijih za početak razvoja lošinjskog turizma jer se bez njegovih istraživanja klime ne bi doznalo o blagodatima ovdašnje klime

Dalibor Cvitković, direktor TZG-a Malog Lošinja

sadnica borova. Haračić je bio i politički angažiran gdje se zalagao u borbi za hrvatsku riječ. Isto tako, 1914. pripremao je otvaranje Pomorske škole na hrvatskom jeziku.

Govoreći o ideji realizacije dokumentarno-igranog filma o lošinjskom velikanu, Dalibor Cvitković kazao je kako se ideja rodila nakon sastanka u Srednjoj školi Ambroza Haračića obzirom da se ustvari ove godine poklapaju godišnjica Haračićeva rođenja, 35. obljetnica prozivanja škole njegovim imenom te obljetnica početka turizma.

Haračić je, uz ostalo, jedan od najzaslužnijih za početak razvoja lošinjskog turizma jer se bez njegovih istraživanja klime ne bi doznalo o blagodatima ovdašnje klime. On je, naime, svakodnevno slao podatke u Beč i tako je dr. Conrad Clar doznao za prednosti Lošinja te doveo sina Waltera na liječenje. Nakon toga je dr. Clar napisao u austrijskom časopisu Österreichische Badezeitung reportažu »Tri zimska tjedna na otoku Lošnju« o tome kako je boravak na Lošnju pomogao njegovom sinu i tako privukao pažnju na naš otok i njegove blagodati diljem Europe. Inače, ljudi su

Fotografija profesora Haračić s učenicima na vrhu Osoršćice

Haračić u Beču

Evidencijski broj / Article ID: 21389429
 Vrsta novine / Frequency: Dnevna
 Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
 Rubrika / Section:

170. obljetnica rođenja profesora Ambroza Haračića obilježiti će se filmom

Sa snimanja scene na Osorščici

170.

obljetnica rođenja profesora Ambroza Haračića obilježiti će se filmom

Badurina je vrlo jasno istaknuo - riječ je o dobričini od čovjeka.

- Najjednostavnije bih rekao - dobra duša Lošinja. Bio je intelektualac, znanstvenik, no ta ljubav prema Lošnju, to njegovo domoljublje su bili silni. Naprimjer, on je jedini među svojim profesorima zahtijevao da se njegovo prezime piše Haračić, a ne Haracich. Bio je uvijek za svoje ljude, za svoje Lošinjane. Pomagao je, primjerice, siromasima, puno je toga donirao tako da je stvarno bio dobra duša Lošinja tog doba. Na kraju krajeva, i karakterno moraš biti dobra osoba da postigneš za svoj kraj sve ono što je on za svog života uspio napraviti. Inače, trebamo znati da je Haračić živio u dosta izazovnim vremenima, odnosno kada je Lošinj bio pod Austro-Ugarskom i kada su talijanski već počeli »gurati« svoje ideje, kazao je Badurina.

Krasni trenuci

Film o Haračiću traje 57 minuta, a kako nam je otkrio Badurina, materijala o ovom eruditu je bilo toliko da je sve snimljeno jedva skratio na tih nešto manje od sat vremena. U tih 57 minuta uklopljen je i igrani dio tako da je film vrlo dinamičan i suvremen. Samim time zasigurno će biti »prozor u svijet« Ambroza Haračića i za mlade generacije vječniji multimedijским sadržajima.

Ali lik odraslog Haračića utjelovio je Boris Segota, član ansambla malološinskog Kazališta Josipa Antona Kraljića. Govoreći ovom izazovu, Segota je istaknuo kako je bilo veliko zadovoljstvo igrati osobu koju Lošinjani skoro pa »poznaju«.

- Moja osnovna ideja prilikom formiranja lika je bila da je riječ o osobi koja je potpuno promijenila sliku Lošinja. Lošinj je prije bio »goli«, a sad je zelen. Naravno, vrlo je važno i što je bio profesor, dakle, obrazovao je generacije mladih. Inače, sama ideja o pošumljavanju je po meni doista revolucionarna, kazao je »odrasli Haračić«. Uz smijeh je dodao kako mu je bilo zadovoljstvo glumiti zaslužnog Lošinjana. Istaknuo je i kako je bilo vrlo lijepo raditi s režiserom Badurinom, koji je u svakom kadru znao što želi prenijeti gledatelju, a, uz ostale, i djecom koja su sudjelovala u snimanju prizora na Osorščici.

- Ma bilo je tu još pregršt krasnih trenutaka te mogu reći kako mi je izuzetno drago da sam sudjelovao u projektu i da je film snimljen kako bi se priču predstavilo i van samog Lošinja. Ali i kako bi priča o Haračiću bila poticaj razvoju održivog turizma. Dakle, putokaz onome što danas možemo napraviti u razvoju neke destinacije ili mjesta za buduće generacije, odnosno poučeni životnim djelom Haračića, gledati kako da napravimo nešto što će donijeti boljitak generacijama koje dolaze iza nas, zaključio je Segota. Jer i sam je Haračić rekao - »samo ljubav prema zavičaju može potaknuti i podržati poduhvat čiji se korisni rezultati ne mogu nazrijeti brzo«. Dodajmo i kako je ovaj vrijedan »dokument« o životu Haračića zaokružen i glazbenom podlogom u kojoj se ističe Gibonnijska pjesma »Drvo«.

Profesorica Lidija Kosmos pred kamerama

Snimalo se i u Zagrebu

tu doista emotivno vezani za Haračića, a njegova ostavština, njegov spomenik još uvijek živi. Riječ je jasno o Park šumi Čikat. Meni je prvotno bila ideja držati se turizma i pošumljavanja, međutim, on je bio toliko svestran i imao je toliko širok dijapazon djelovanja da smo pokušali objediniti sve ono što je radio i kako je sve pridonio razvoju Lošinja. Tako sam i osobno

doznao neke nepoznate činjenice o Haračiću, da je osim čuvanja hrvatske riječi, imao važnu ulogu kod osnivanja dječjeg vrtića, potom kod osnivanja Društva za štednju i zajmove tzv. »Posujilnice« koje su pozajmljivale novac po nižim kamata Hrvatima, obzirom da su Talijani u bankama pozajmice davali uz kamate koje si hrvatski živalj nije mogao priuštiti. Isto tako

ideja o spajanju creskog i lošinskog područja na izvor pitke vode Vransko jezero je potekla od Haračića. Bio je doista velik vizionar, kazao je Cvitković. Ukazao je kako su kroz film htjeli predstaviti samog Haračića, ali i potaknuti na razmišljanje što s park šumom Čikat. A o kakvom se pothvatu radi, dovoljno govori to da se pod Haračićevim vodstvom u kamenom kršu,

GIBONNIJEVO

»DRVO«

Vrijedan »dokument« o životu Haračića zaokružen i glazbenom podlogom u kojoj se ističe Gibonnijska pjesma »Drvo«

Badurina kazao je kako se sa snimanjem filma počelo početkom 2024., a rad na njemu trajao je čitavih godinu dana. Badurina je u tom periodu krenuo s intervjuiranjem desetak osoba koje su na neki način vezane za Haračića, primjerice s Lidijom Kosmos, Irenom Dlakom, Daliborom Cvitkovićem, Julijanom Sokolićem...

Osim toga napravljeni su razgovori s voditeljicom odjela istraživanja i razvoja Državnog hidrometeorološkog zavoda Lidijom Smec, potom se snimalo u Botaničkom zavodu u Zagrebu gdje se čuva nekih 4.000 herbarijskih listova, a o čemu je govorila viša kustosica Nina Vuković...

Put je snimatelje odveo i u Beč gdje je Haračić studirao, a jedan od vrijednih detalja s bečkog snimanja je činjenica da je ekipa snimala upravo na lokaciji gdje je Haračić svoje vrijeme stanovao.

Jasno, najveći dio priče o Haračiću sniman je na Lošnju. Uz ostalo, dio filma snimljen je na Osorščici. Naime, ovaj je zaslužni Lošinjčanin upravo ondje snimio fotografiju sa svojim učenicima te su autori filma kroz igrani dio rekonstruirali tu scenu. Tu je i dio sniman na logeru »Nerezinac« gdje je odigrana scena dolaska dr. Clara sa sinom na Lošinj.

Na pitanje kakav je dojam stekao o Haračiću kao osobi,

Iskrcavanje dr. Conrada Clara u Velom Lošnju

TZG MALI LOŠINJ